

**ימים
מאירים**

ו' תשרי | כתות א-ב

מטרות:

- < התלמידים יערכו הכרות עם אפיזודות מחייה של הרבנית.
- < התלמידים יפיקו מחיי הרבנית מסרים ערכיים של נתינה וסיוע גשמית ורוחנית.
- < התלמידים יתבוננו כיצד להשליך לחייהם ערכים הנלמדים מדמותה של הרבנית.

מבנה השיעור:

- פתיחה - הרבנית חנה - 5 דק'
- עזרה ליהודי בגשמיות - 20 דק'
- עזרה ליהודי ברוחניות - 20 דק'
- סיום - 5 דק'

הכנה ואביזרים:

- < שלושה בלונים ופתקים (נספח 1) מוכנסים לתוכם.
- < עותק יחיד של התמונות (נספח 2)
- < עותק יחיד של הדילמות למורה (נספח 3)
- < עותק לוח בינגו (נספח 4) (אפשרות א' לכל זוג אפשרות ב' לכל רביעיה)
- < עותק הפתקים של לוח הבינגו (נספח 5) (אפשרות א' לכל זוג אפשרות ב' לכל רביעיה)
- < עותק יחיד של כל דמות (נספח 6)
- < עותק יחיד מהסיפור למורה (נספח 7)
- < בריסטול גדול עם ציור פשוט של משקפיים.

מהלך השיעור:

פתיחה

המורה יזמין שלושה תלמידים לנפח ולפוצץ שלושה בלונים. בתוך כל בלון יהיה פתק ובו אות אחת משמה של הרבנית. המורה יספר שהיום יום ההילולא של הרבנית חנה ולכבוד זה נלמד יחד על חייה.

עזרה לכל יהודי בגשמיות

הרבי סיפר בהתוועדות ותיאר כיצד אמא שלו התרוצצה יומם ולילה כדי לדאוג לפליטים שהגיעו ליקטרינסלב: "באותה תקופה הגיעו ליקטרינסלב פליטים יהודים רבים. היו אלו משפחות שלמות אשר ברחו בחוסר כל והגיעו לעיר ללא מקום להניח בו את ראשם ומבלי לדעת מהיכן יאכלו את הארוחה הבאה. הרבנית חנה דאגה לפליטים באופן אישי למזון וללילה והתרוצצה בעצמה בכדי לוודא שהם מקבלים כל מה שזקוקים לו בסבר פנים יפות."

המורה יתלה על הלוח תמונות הפוכות (נספח 2) כאשר על כל תמונה יש מספר. המורה יזמין תלמיד להפוך תמונה והמורה יספר דרך התמונות בהדרגה את המצב בעיר לפי חשיפת התמונות.

לדוגמא: כאשר ייחשף החלק עם שם העיר - המורה יספר שהסיפור ארע בעיירה יקטרינסלב. החלק עם הרכבת והאנשים - באותה תקופה החלו להגיע לעיירה פליטים - יהודים שברחו ממקומות שונים. כיצד הרגישו? לתאר שלא היה להם בית וכדו'. כשייחשף החלק עם האישה והילדים העניים - מי האישה הזו? מה נראה שהיא עושה?

המורה יספר כי מי שדאג לאנשים האלו והכין להם אוכל לאכול הייתה הרבנית חנה. המורה יפתח דיון למה הרבנית חנה דאגה לאותם מסכנים.

נקודות לדיון:

- מה עשתה הרבנית?
- איך היא ידעה מה לעשות ואיך לעזור?
- האם הכירה את היהודים? מדוע היא סייעה להם?
- מה היו תוצאות מעשיה? מה היא הרגישה? מה היהודים שלהם עזרה הרגישו?
- מה אפשר ללמוד מהרבנית?

מסקנה:

בתנאים קשים סייעה הרבנית לפליטים למרות שלא הכירה אותם וללא תמורה כלשהיא רק משום שהם יהודים. גם אנחנו צריכים לסייע גם כשקשה ולא מכירים.

פעילות: משחק עזרה לזולת

כל רביעיית תלמידים תקבל לוח בינגו עם ציורים.

אפשרות א': לתת לתלמידים את נספח 2 ולומר להם להדביק לבד על לוח הבינגו לבחירתם.

אפשרות ב': להכין מראש לוחות בצורות שונות לפי הכמות שצריך.

המורה יקריא דילמות וארועים הקשורים לנושא של עזרה לזולת (נספח 3) הקבוצה שתצליח להגיש עזרה בצורה מיטבית תסמן אותו. המנצחת היא הקבוצה שתצליח למלא שורה. (כדאי לבקש מהתלמידים לנסח את הסיוע באמצעות משפט שאותו יאמרו למי שזקוק לקבל עזרה. לדוגמא: הנה קחי בבקשה עיפרון יש לי שניים.)

כדי להוסיף לחוויה מומלץ להצטייד בהפתעה לקבוצה המנצחת. ניתן למנוף את הפרס בזיקה למסר הכללי של השיעור ולתת לתלמידים משימה לחלוק את הפרס גם עם הקבוצה השניה, שלא ניצחה. (כמובן יש להביא פרס שניתן לחלוק בו)

עזרה לכל יהודי ברוחניות

המורה יחלק לכל קבוצה דמות (נספח 6) המורה יקריא את הסיפור העוסק בעזרה רוחנית (נספח 7) וכל קבוצה תרים את הדמות המתאימה לתפקיד לפי התוכן.

המורה יפרה דיון בכיתה. נקודות לדיון:

-מה היתה מסירות הנפש של הרבנית?

-מה היתה הסכנה?

-מה היה קורה לולא היתה עושה זאת?

-כיצד נוכל אנו ללמוד ממעשה זה?

המורה ידגיש את הסכנה ואת המסירות נפש האמיתית של הרבנית חנה ושל רבי לוי יצחק בסיוע ליהודים ברוחניות.

סיום

לאחר כל הנלמד על הרבנית חנה כיצד מסרה נפשה כדי לסייע לבעלה בתפקידיו החשובים וסייעה ליהודים ללא חשבון כלל וודאי גם אנו רוצים ללמוד ממנה וללבוש כמוה, משקפיים מיוחדות שמביטות על הזולת כדי לחפש כיצד לסייע לו ולמה הוא זקוק. המורה תצייר משקפיים גדולות על בריסטול וכל ילד יספר לאילו מעגלים יוכל לסייע בגשמיות או ברוחניות. ניתן לייחס כל צד מה'משקפים' לסוג סיוע אחר או למעגל אחר שמסייעים לו.

לאחר מכן יתלו את המשקפיים בכיתה לתזכורת לסייע לזולת.

נספח 1:

ב"ה

ה

נ

ח

נספח 2:

דף דילמות למורה:

- < החברה לידי לא עושה את העבודה בחוברת כי אין לה עיפרון. כל הזמן היא שוכחת להביא....
- < הפסקת עשר ודינה לא אוכלת.
- < חברה לידי מצוננת ואין לה טישו האם אחכה שתבקש או אציע לה?
- < למורה אין טוש ללוח. לי יש טוש שקיבלתי מתנה, הוא עלול להגמר אם אשאיל אותו הרבה מידיי.
- < אני הולכת למלא את הבקבוק במים. לקחת לחברה גם? זה עלול לבזבז לי זמן.
- < קיבלתי ממתק ביום הולדת. הגעתי לבית וכולם רואים. מה אעשה?
- < חסרה לאחותי סיכה צהובה לשיער, בדיוק כמו שיש לי אבל אני לא אוהבת להשאיל חפצים, הם עלולים להתקלקל.
- < תמר סוחבת כיסא כבד אם אציע לה עזרה אצטרך לעלות עד הקומה השלישית שם נמצאת כיתה.
- < ילדה חדשה הגיעה לכיתה, להזמין אותה לשבת לידי? הרבה יותר כיף לי עם מי שאני מכירה.
- < חברה שכחה את הסידור אם אסתכל איתה ביחד יהיה לי קשה להתרכז.
- < מחר יש טיול לצפון ושרית סיפרה לי שאין לה כובע שמש. יש לי אחד נוסף בית אבל אני חוששת שהיא תאבד אותו.
- < אחי דויד מבקש שאעזור לו לקלף תפוז אבל אני לא אוהבת את הריח שנדבק לידיים מהתפוז.

נספח 4:

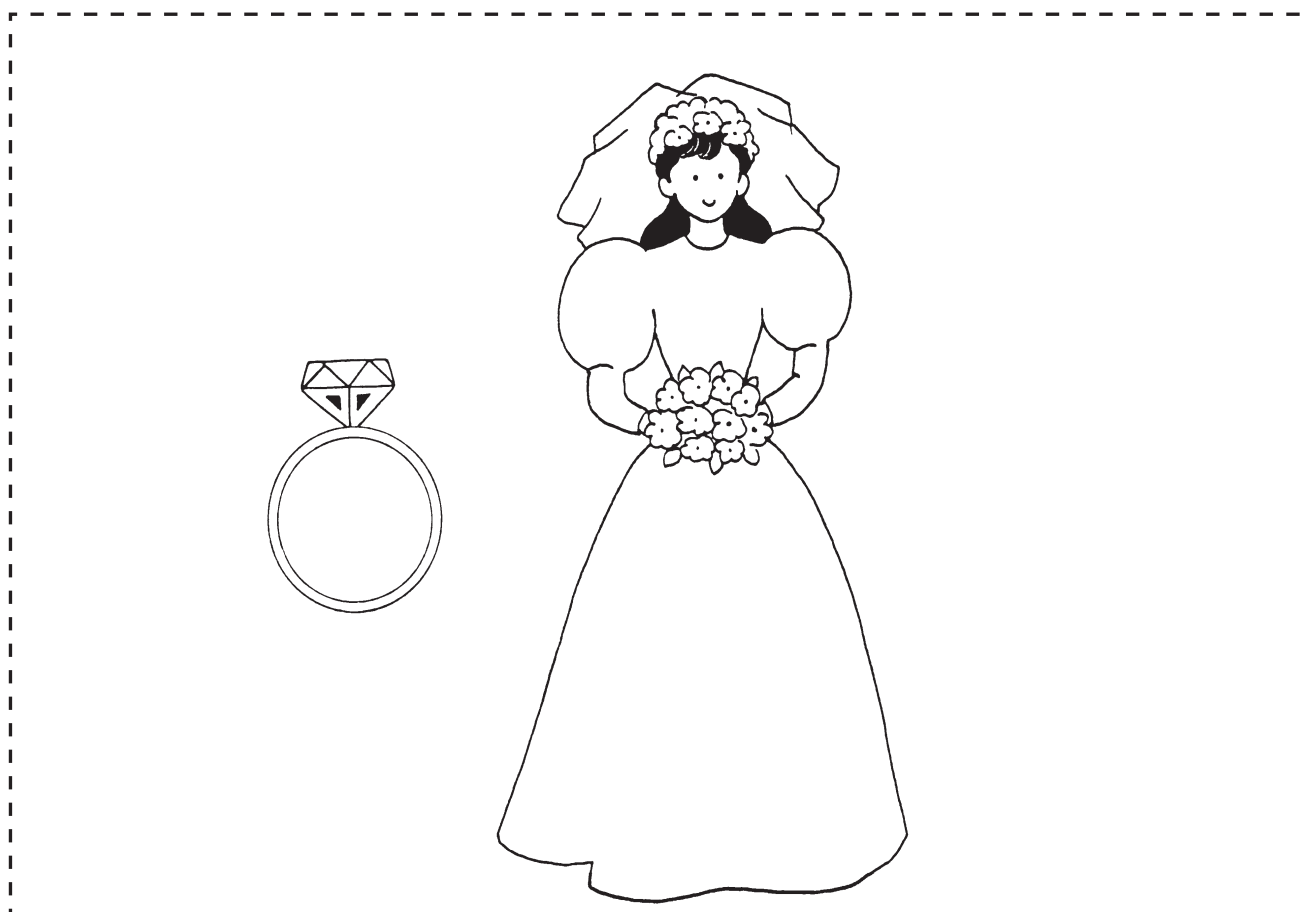
ב"ה

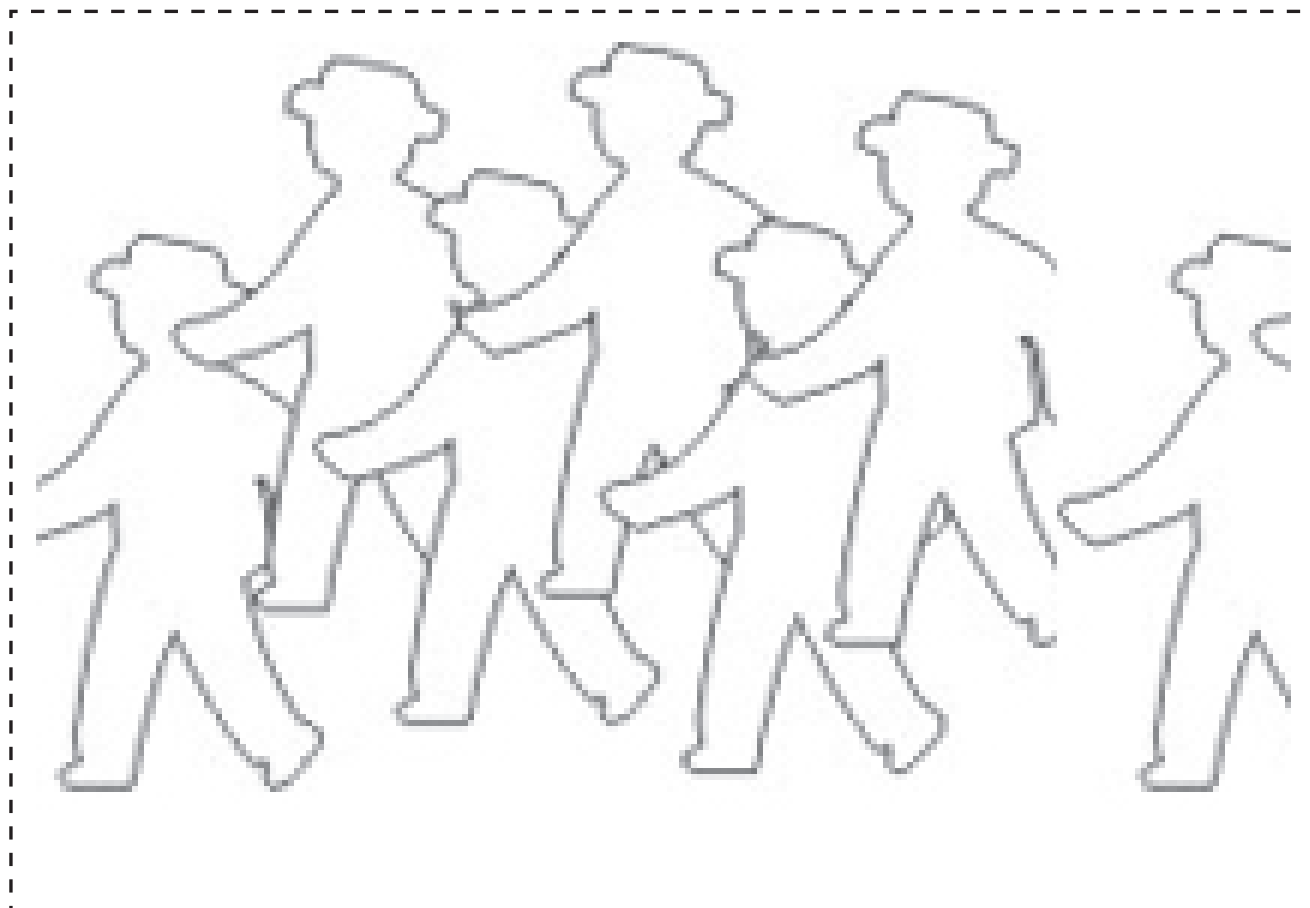

היה זה בשנת תרצ"ה. השלטון הקומוניסטי ברוסיה לא איפשר לקיים שום פעילות דתית, ועקב בדקדקנות במיוחד בבתי הרבנים. במיוחד עקבו הם אחר רבי לוי יצחק, ששימש ברבנות בעיר יקטרינוסלב. אולם הוא לא פחד מהם כלל וכלל והמשיך בפעילות בתוקף ובגבורה.

השעה אחת עשרה בלילה. על דלת בית הרב נשמעו דפיקות חרישיות. מי פונה אל הרב בשעת לילה כה מאוחרת? האין הדבר סובל דיחוי עד מחר בבוקר?

רבי לוי יצחק ניגש אל הדלת ופתח אותה לרווחה. על מפתן נראתה אישה מבוגרת, גופה רעד ולא מקור. ניכר היה שהיא מפוחדת מאוד. היא סקרה בעיניה את החדר, בודקת לראות שאין איש בבית. כאשר הייתה בטוחה כי רק הרב נמצא, ואין עין בולשת, לחשה לרב, כשהיא מודדת את מילותיה בהססנות מרובה: "רבי, באתי מעיר רחוקה, אינני יכולה לומר מהיכן. בעוד שעה בערך, בחצות הלילה, יגיעו לכאן בתי וחתני הטרי. שניהם עובדים במשרות ממשלתיות מכובדות וסכנה גדולה עבורם להגיע לכאן. התחננתי בפניהם שיתחתנו כדת וכדין אצל רב יהודי על ידי חופה וקידושין, אך הם סרבו מחשש שמא יתפסו אותם. לבסוף, לאחר תחנונים מרובים, הסכימו לבקשתי, אך בתנאי שהחופה תהיה בבית שלך, כבוד הרב, ולא אצל שום רב אחר. לכן, באתי לספר ולהודיע לרב שהשניים עומדים להגיע".

הרב הנהן בראשו לאות הסכמה. פניה של האישה הוארו. כעת היא בטוחה שביתה תתחתן כמו יהודיה! האישה לא הרבתה במילים, ומיהרה להסתלק מהאיזור. כמה שפחות להסתובב בחוץ, יותר בטוח...

לאחר שעה בדיוק, דפיקות חלשות נשמעות. וללא אומר ודברים, השניים כבר בבית. מיד הוטמנו הזוג בחדר מוסתר, שאיש לא יבחין בנעשה.

ההכנות לחופה החלו, אך בעיה קשה עומדת בפניהם. מניין! כדי לערוך חופה יש צורך בעשרה אנשים. שניים כבר יש - הרב והחתן. אך מניין ישיגו עוד שמונה יהודים??? הן השעה כה מאוחרת והסכנה עצומה. אם הדבר יודע לשלטון, מוטב לא לחשוב מה עלול להתרחש...

דממה כבידה שוררת ברחוב, אף נפש חיה לא נראית באופק. להשיג עוד שמונה יהודים, נראה כמשימה בלתי אפשרית. אך רבי לוי יצחק לא מוותר. בשום אופן לא ניתן לדחות את החופה. אם היא לא תתבצע כעת, היא לא תתבצע לעולם, והזוג יחיו ללא חתונה יהודית כשרה! אפשרות כזאת בכלל לא באה בחשבון. צריך לדאוג למניין בכל מחיר! יחד עם זאת יש לשים לב שכל השמונה יהיו יהודים שאפשר לסמוך עליהם שלא יפתחו את פיהם. אחרת, הסוף של כל המשתתפים יהיה רע ומר...

דפיקות נשמעות על דלת של משפחה יהודית. דמות בהולה נראית בדלת. לאחר הסבר קצר, מתצטרף יהודי נוסף. כך אט אט, בדרך לא דרך, התייצבו בחדר עוד שבעה יהודים. רק אחד חסר. מה יהיה?

יש פתרון. פתרון מסוכן ביותר, אך אין דרך אחרת.

בבנין שגר הרב, התגורר צעיר יהודי, שהתמנה מטעם השלטון להיות יושב ראש ועד הבית. תפקידו היה לעקוב אחרי הבית של רבי לוי יצחק, על תנועת הנכנסים והיוצאים ממנו, וכן לראות שלא נערכים בבית טקסים דתיים. אם מתגלה תנועה חשודה, עליו לדווח מיד למשטרה!

מבלי להסס, שלח הרב את אחד האנשים שיקרא לצעיר! משמעות הדבר הייתה ברורה. אבוי לכולם אם הוא יבצע את תפקידו ויספר מה נעשה באותו לילה...

השליח פנה אל בית הצעיר, ואמר שהרב קורא לו בדחיפות, בלי להסביר לשם מה. הלה התארגן מספר דקות, לבש את בגדיו ומיהר לבית הרב. מה מחכה לו שם, לגמרי לא שיער...

"אנו עומדים לערוך חופה וחסר לנו עשירי למנין. אתה עומד להיות העשירי..." הסביר הרב במהירות. היהודי נדהם: "אני??? עשירי למנין בחופה???"

"כן, אתה היחיד שיכול לעשות זאת", השיב הרב בפשטות.

ניכר היה שהגבורה של הרב להכניס את עצמו לצרות, רק בשביל לסייע לזוג יהודי, הותירה בו רושם חזק, והוא ניאות להישאר.

הוא מיהר לעבר חלונות הבית, סגר את התריסים, ישב בדממה והתבונן במתרחש.

הרבנית חנה הביאה מפה גדולה, שהזכירה במשהו מראה של פרוכת לחופה, ארבעת הגבוהים שבין המשתתפים, אחזו בפינות המפה והניפו אותה למעלה. הכתובה נכתבה, והחתן והכלה הוזמנו לחופה חשאית.

פני הכלה היו מכוסות, וגם החתן הסתיר את פניו, כדי שלא יזהו אותו. הזוג הובל את מתחת ל"פרוכת". נרות לא הודלקו, כיון שהזוג חשש שהאור יראה מבחוץ. לאחר שבע הקפות שנערכו מסביב לחתן, החתן קידש את הכלה בטבעת, הרב סידר את הקדושין ובירך את שבע הברכות, חתונה בשעה טובה ומוצלחת.

כל הסיפור ארך שעה וחצי. בשעה אחת ושלושים, לאחר איחולי מזל טוב לבביים אך שקטים כמובן, מיהרו החתן והכלה להסתלק מהבית כשליבם דופק בחזקה, ופיהם ממלמל תפילה שישובו לביתם בשלום.

כל המשתתפים, שהגיעו במסירות נפש של ממש, ברחו גם הם בזריזות.

רק שניים נשארו. היה זה יושב ראש ועד הבית, שאמור היה לדווח ולהסגיר כעת את הרב, על ה"פשע החמור" שעשה, ויהודי נוסף, חבר אף הוא במפלגה הקומוניסטית, שגם לו היה תפקיד דומה.

המחזה שראו, הצליח לבקוע גם את לב האבן שלהם. כזו מסירות נפש על קיום התורה ומצוות לא ראו מעולם! הם נגשו אל הרב, הוציאו את הכרטיסים המעידים על התפקידים שלהם ואמרו בהתרגשות רבה: "רבי, אנחנו שלך! איננו רוצים ליפרד ממך! הכרטיסים שבידינו לא שווים בעינינו כלום כאשר אנו נמצאים איתך, כבוד הרב..."